

SÆRAVTALE

FOR

TJENESTEGJØRING

|

INTERNASJONALE

OPERASJONER

Gjeldende fra 1. januar 2014 til 31. desember 2015

Innhold

1.	Innledende bestemmelser	3
2.	Vilkår under forberedende tjeneste	4
3.	Vilkår under tjenesteperioden	6
4.	Vilkår under avvikling- og rekreasjonsperioden	10
5.	Fellesbestemmelser	12

Administrative bestemmelser til Særavtalen for tjenestegjøring i internasjonale operasjoner15

1.	Definisjoner	15
2.	Innledende bestemmelser	17
3.	Rekrutteringstillegg	20
4.	Militærfaglig tillegg for stadig tjenestegjørende.....	23
5.	Fellesbestemmelser.....	23

1. INNLEDENDE BESTEMMELSER

1.1 Parter

Særavtale om tjenestegjøring i internasjonale operasjoner er inngått mellom Forsvarsdepartementet på den ene side og

Befalets fellesorganisasjon
Norges offisersforbund
Krigsskoleutdannede offiserers landsforening
Personellforbundet
Norsk tjenestemannslag - Forsvaret
Norges Juristforbund
Den norske veterinærforening
Norsk psykologforening
Samfunnsviternes fagforening
Norsk sykepleierforbund
Norsk radiografforbund
Den norske legeförening
Norges farmaceutiske forening
Tekna –Teknisk-naturvitenskaplig forening
Norges Ingeniør- og teknologorganisasjon (NITO)
Norsk Fysioterapeutforbund

1.2 Omfang

Avtalen gjelder alt personell som er disponert til tjenestegjøring i internasjonale operasjoner, jf lov om forsvarspersonell av 2. juli 2004 nr. 59 med tilhørende forskrift.

Dette gjelder også vernepliktig akademisk befal (VAB) og personell under befalsutdanning som tjenestegjør i internasjonale operasjoner som del av plikttjeneste eller praksisperiode.

Personell som disponeres fra Norge til et NATO PE hovedkvarter eller fra et NATO PE hovedkvarter til et annet for å forsterke dette for en skarp operasjon, herunder etablerte stedlige CE-tillegg/CE enheter, og innlemmet i en turnustjeneste for døgnkontinuerlig drift av operasjonen omfattes av denne avtalen. Det vises for øvrig til «Særavtale om økonomiske vilkår for personell som tjenestegjør ved stasjoner, NATO-staber og andre enheter i utlandet».

I tvilstilfeller som eksempelvis internasjonale humanitære krise- og hjelpeoppdrag og ordinære militære tjenesteoppdrag i utlandet skal avtalepartene drøfte om avtalen skal nyttes.

Se for øvrig administrative bestemmelser punkt 2.

1.3 Iverksettelse/varighet

Særavtalen for tjenestegjøring i internasjonale operasjoner iverksettes fra og med 1. juli 2014 og gjelder til og med 31. desember 2015.

Denne avtalen erstatter avtale gjeldende fra 1. januar 2012 til 31. desember 2013.

1.4 Lønn

Fra fremmøtedato til forberedende tjeneste og frem til og med utløpet av rekreasjonsperioden lønnes alt personell i henhold til lønnsplan 05.128. Lønnsfastsetting av den enkelte stilling skjer ved sentral drøfting mellom arbeidsgiver og tjenestemannsorganisasjonene.

Stadig tjenestegjørende personell i forsvarssektoren (på kontrakt, plikttjeneste eller fast tilsatt) som disponeres til lavere lønnet stilling på lønnsplan 05.128 bibeholder sin faste regulativlønn (sikringsregelen).

Se for øvrig administrative bestemmelser punkt 2.2.

2. VILKÅR UNDER FORBEREDENDE TJENESTE

2.1 Generelt

Forberedende tjeneste er i forskrift om tjenestegjøring i internasjonale operasjoner § 2 definert som trening og øving direkte relatert til deltakelse i konkrete internasjonale operasjoner. Forberedende tjeneste er unntatt fra arbeidsmiljøloven kapittel 10, jfr. tariffavtale om unntak fra arbeidsmiljøloven kapittel 10 av 30. mars 2011 punkt IV (Unntaksavtalen). Personellet tilstås fri kost og losji.

2.2 Forberedende tjeneste i Norge

Forberedende tjeneste er unntatt fra arbeidsmiljøloven kapittel 10. Aktivitet som er regulert i ATF, godtgjøres i henhold til ATF. Øvrig aktivitet godtgjøres i henhold til Hovedtariffavtalen i staten. Opptjent tid i tidbank avvikles fortrinnsvis i forbindelse med forberedende tjeneste.

Under forberedende tjeneste tilstås personellet 1 permisjonsdag per måned som kompensasjon for at forberedende tjeneste er unntatt fra arbeidsmiljøloven kap. 10. Opptjent permisjon avvikles fortrinnsvis før tjenesteperioden. I tillegg tilstås personellet kr 1500,- pr. påbegynt måned (minimum 30 dager).

Videre tilstås personellet fri kost, fri losji og halvt familietillegg.

Det skal som et minimum foreligge ukeplaner som viser aktivitet, arbeidstid (spesielt merarbeid, øving og vakt) og hvile/fritid, jf. kapittel 10 i loven.

Maritime styrkebidrag i transitt til operasjonsområdet godtgjøres sjablongmessig i henhold til ATF for syv døgn, og tilstås vilkår som under tjenesteperioden med unntak av misjonstillegget. Det tilstås sjøtjenestetillegg for samme periode. Etter dette tilstås vilkår som i tjenesteperioden i operasjonsområdet. Ved særskilt behov for operativ trening før tjenesteperioden tilstås ytterligere døgn kompensert etter ATF i henhold til ordre.

Forsvarets direktiv for utøvelse av helse, miljø og sikkerhet (HMS) under operative forhold mv. i Forsvaret av 1. april 2008 gjelder all aktivitet i Forsvaret som er unntatt fra arbeidsmiljølovens bestemmelser. Direktivet er ment å sikre et systematisk arbeid med operativ HMS, slik at arbeidsmiljø og helse blir best mulig ivaretatt, herunder at sikkerhet, effektivitet og operativ evne optimaliseres.

Merknad:

Partene viser til FDs brev til FST av 17. februar 2009 hvor FD setter fokus på manglende forlegning på oppsettingsstedet og utstrakt bruk av utilfredsstillende kvarter også utenfor de perioder hvor kvarterstand ikke kan forventes grunnet aktivitetens karakter. Partene finner det også uakseptabelt at personell opplever oppsettingsperioden i Norge som svært belastende, og at den vesentligste grunnen til dette er opplevde urimelige kvarterforhold.

Partene er enige om at Forsvaret må kunne tilby personellet bedre kvarterforhold. Partene forutsetter at FDs brev fra 2009 følges opp og at saken tas opp med Forsvarsstaben med sikte på en bedring av forlegningsforholdene. Partene pålegger Forsvarsstaben å se nærmere på tiltak som kan iverksettes på kort og mellomlang sikt.

2.3 Hjemreiser under forberedende tjeneste i Norge

Alt personell under forberedende tjeneste i Norge tilstås fire hjemreiser tur/retur pr måned etter mønster av pendlerreiser såfremt dette er forenlig med tjenestens gjennomføring. Reisene tjenes opp pr tjenestegjørende måned, og kan tas ut med maksimalt en måneds forskudd evt. overføres med inntil en måneds opptjening til påfølgende måned. Reiser som ikke er avviklet bortfaller uten noen form for kompensasjon. Personell som under forberedende tjeneste skifter tjenestested uten å skifte bopel tilstås kompensasjon i henhold til Særavtale om økonomiske vilkår ved endret tjenestested. Retten til gratis hjemreise gjelder ikke for personell som gjennomfører den forberedende tjeneste på sitt faste tjenestested og skattemessig bor innenfor tjenestestedets naturlige boområde.

Personell som tidligere er innvilget pendlerstatus (holder to husholdninger) får overført rettighetene til/fra stedet for forberedende tjeneste – bosted.

Kostnader forbundet med hjemreisene kan forskutteres av den enkelte og refunderes over reiseregning. Prinsippet om statens billigste reisemåte skal benyttes og setter rammen for totalkostnaden dersom annen transport nyttes. Strengt nødvendige utgifter til overnatting i fm reisen dekkes. Reisene er ikke kostbærende.

Se administrative bestemmelser punkt 1 og 5.4.2.

2.4 Opptjening og avviking av fritid under forberedende tjeneste i Norge

Under forberedende tjeneste skal alt personell gis fri lørdag og søndag (ukefridager). Dersom fritid ikke kan gis lørdag og søndag, skal det gis fri tilsvarende antall ukedager før tjenesteperioden finner sted. Det gis ikke anledning til å kompensere økonomisk for bortfall av ukefridager.

2.5 Forberedende tjeneste i utlandet

Dersom hele eller deler av den forberedende tjeneste foregår i utlandet tilstås personellet fri kost og losji.

Dersom hele eller deler av den forberedende tjeneste foregår utenfor operasjonsområdet tilstås familietillegg og utenlandstillegg som dagsatser.

Dersom hele eller deler av den forberedende tjeneste foregår innenfor et operasjonsområde tilstås familietillegg og utenlandstillegg som dagsatser. I tillegg tilstås misjonstillegg høy eller lav sats (jf. pkt 3).

2.6 Øving/trening etter innkalling iht. lov om forsvarspersonell med tilhørende forskrift

Personell som innkalles med hjemmel i forskrift om tjenestegjøring i internasjonale operasjoner av 10. desember 2004 nr. 1643 for å gjennomføre trening/øving med personell- og styrkebidrag satt på beredskap for internasjonale operasjoner, godtgjøres iht. særavtalen og innplasseres i stilling iht. OPL for beredskapsenheten. Lønns- og arbeidsvilkår fastsettes som for den forberedende tjeneste.

Se administrative bestemmelser punkt 2.

3. VILKÅR I TJENESTEPERIODEN

3.1 Misjonstillegg

Det tilstås lønnsmessig kompensasjon for risiko, ulempe, høy arbeidsbelastning, beredskap, avsnitt og fungering i side- og overordnede stillinger. Tillegget utbetales til alt tjenestegjørende personell i tjenesteperioden, dvs. den perioden som omfatter tjenesten i en aktuell internasjonal operasjon. Størrelsen på misjonstillegget bestemmes ut fra trusselnivå mot liv og helse anses høyt eller lavt i operasjonsområdet. I områder med høy trussel mot liv og helse gis fullt tillegg. Misjonstillegget i områder med lav trussel mot liv og helse settes til 65 % av fullt tillegg.

	Høy trussel mot liv og helse	Lav trussel mot liv og helse
Vervede tom løytnant	Kr 24 750	Kr 16 088
Kaptein tom major	Kr 25 300	Kr 16 440
Oberstløytnant og høyere	Kr 27 000	Kr 17 550

Personell som disponeres fra Norge til et NATO PE hovedkvarter eller fra et NATO PE hovedkvarter til et annet, eller tilsvarende utenfor Norge ved en periode over 30 dager, tilstås normalt misjonstillegg redusert sats (grunnet lav trussel).

Se administrative bestemmelser punkt 1 og 2.

3.2 Erfaringstillegg

Ved akkumulert tjeneste i internasjonale operasjoner og annen tjenestegjøring i utlandet tilstås tillegg iht tabellen under:

Beregnet antall måneder	0-18 mnd	18-30 mnd	30 – mnd
Erfaringstillegg pr måned	0 kr	2200 kr	3200 kr

Beregning av tjeneste gjelder fra 1. januar 2005.

- Tjeneste i internasjonale operasjoner beregnes 1:1.
- Opptjening fra annen tjenestegjøring i utlandet beregnes 2:1. Dvs 12 måneders tjeneste i annen tjenestegjøring beregnes som seks måneders opptjening av erfaringstillegg på denne særavtalen. Som annen tjenestegjøring regnes:
  - Tjenestegjøring ved utenriksstasjoner og NATO-staber
  - Stillinger /arbeidsoppdrag lønnet av Utenriksdepartementet (UD) ifm oppdrag for OSSE eller NORAD
  - Stillinger lønnet av FN og NATO
  - Internasjonal erfaring fra Non- Governmental Organizations (NGO)

Tilsvarende tjenestegjøring godskrives etter søknad.

3.3 Familietillegg

Familietillegget er ment å dekke merkostnader forbundet med å ha barn i husholdningen når samlivspartneren er fraværende i internasjonale operasjoner.

Familietillegg kr 6 000,- pr måned tilstås enslig tjenestemann med daglig omsorgsansvar for barn, og tjenestemann med samlivspartner med felles barn som tjenestemannen har hatt daglig omsorg for under tjenestegjøringsperioden i utlandet. Gjelder også for særkullsbarn og fosterbarn når barnet har inngått i tjenestemannens husstand og de har hatt felles bopel i ni måneder før tjenesten tar til.

Familietillegg kr 3 000,- pr måned tilstås tjenestemann med delt omsorgsansvar for barn.

Med barn i denne sammenheng menes personer inntil fylte 18 år.

Merknad: Maksimum familietillegg som kan utbetales er kr 6 000,- pr måned, uavhengig av antall barn i husstanden.

3.4 Utenlandstillegg

Tillegget fastsettes til 55 % av utenlandstillegget etter forholdstall fastsatt i Særavtalen mellom Forsvarsdepartementet og tjenestemannsorganisasjonene for tjenestegjøring ved stasjoner og NATO-staber i utlandet. Satser og regulering av disse følger av tilsvarende avtale som for utenriktjenestens personell.

Forutsetningen for at utenlandstillegg tilstås skattefritt er at tillegget dekker skattemessig relevante merutgifter forbundet med tjenestegjøringen i utlandet.

Utenlandstillegg for sivile grader med midl SKO som spesialmedarbeider og internasjonal rådgiver er tilpasset det militære gradssystem.

Tillegget fastsettes slik:

Forholdstall	Militær og sivil grad	Midlertidig SKO
115	Fenrik, sersjant, grenaderer og vervede (tilsv) samt CIV 1 og COR 5-4-3	Spesialmedarbeider
135	Løytnant (tilsv) og CIV 1	Spesialmedarbeider
135	Kaptein (tilsv) og CIV 2	Spesialmedarbeider
150	Major (tilsv) og CIV 3	Spesialmedarbeider
180	Oberst/Oberstløytnant (tilsv) og CIV 5 og 4	Internasjonal rådgiver
190	Brigader (tilsv) og CIV 6	Internasjonal rådgiver
200	Generalmajor (tilsv) og CIV 7	Internasjonal rådgiver

Personell som disponeres fra Norge til et NATO PE hovedkvarter eller fra et NATO PE hovedkvarter til et annet tilstås ikke utenlandstillegg etter denne avtalen. Det vises til «Særavtale om økonomiske vilkår for personell som tjenestegjør ved stasjoner, NATO-staber og andre enheter i utlandet».

3.5 Kost og kvarter i utlandet

Tjenestemannen skal ha fri kost og kvarter under tjenestegjøringen i internasjonale operasjoner.

Med fri kost og fritt kvarter forstås:

- forlegning/forpleining ved egen avdeling eller multinasjonalt hovedkvarter
- forlegning/forpleining etter kontrakt i regi av nasjonal eller annen myndighet

Når dette ikke er mulig å anordne, tilstås pengeforpleining etter gjeldende satser for dekning av kost og kvarter – enten fra Forsvaret eller fra annen myndighet. Med gjeldende satser menes:

- Satser for kost og overnatting jf Særavtale for reiser i utlandet for statens regning (Kompensasjonstillegg utbetales ikke når det gis misjonstillegg)
- Pengeforpleining fra andre organisasjoner (MSA/LA/tilsv.)

Se forøvrig administrative bestemmelser punkt 5.5.

3.6 Frie hjemreiser

Det tilstås en fri hjemreise t/r fra tjenestestedet til hjemsted i Norge pr tredje måned (90 dager). Transportutgifter og strengt nødvendige utgifter til overnatting i forbindelse med reisen dekkes.

Hvis operative forhold i operasjonsområdet gjør det strengt nødvendig å kansellere hjemreise, eller operasjonen er av en slik karakter at det ikke kan planlegges med hjemreise, skal denne kompenseres. Kompensasjonen fastsettes til kr 12 000,- og utbetales ved sluttoppgjør.

Se for øvrig administrative bestemmelser punkt 5.4.3.

3.7 Velferdspermisjon

I forbindelse med dødsfall, livstruende sykdom og ulykkestilfelle i familien, samt eget barns fødsel, dekkes billettutgifter t/r misjonsområdet – hjemsted i Norge, eventuelt hjemsted på søknadstidspunktet. Som familie regnes ektefelle/registrert partner, samboer, barn, søsken, foreldre/steforeldre/fosterforeldre, besteforeldre, svigerforeldre.

I forbindelse med slike velferdsreiser til Norge tilstås inntil en ukes velferdspermisjon med lønn. Reisedager kommer i tillegg. Avdelingssjef kan ved behov tilstå inntil en uke ytterligere permisjon avhengig av alvorlighetsgrad og i den grad den operative situasjon gjør dette mulig.

3.8 Kompensasjon for ekstra belastning - avvik fra forskriften om hjemmeperiode

I de tilfeller arbeidsgiver ikke overholder hjemmeperioden etter en tjenesteperiode på tre måneder (90 dager) eller mer i henhold til normalbegrepet i forskriften til lov om forsvarspersonell, dvs dobbelt så lang hjemmeperiode som tjenesteperiode, tilstås økonomisk kompensasjon pr mnd tilsvarende kr 4000,- i ny tjenesteperiode.

Slik disponering skal kun nyttes i helt spesielle tilfelle hvor det ikke er andre alternativer for bemanning av særdeles kritiske stillinger/funksjoner.

Bestemmelsen gjelder også ikke stadig tjenestegjørende personell.

Merknad vedrørende kompensasjon for ekstra belastning - avvik fra forskriften om hjemmeperiode

Avsnitt om at bestemmelsen ikke gjelder ved rekapitulering er fjernet. Partene er enig om å evaluere om det blir en endring i antall rekapituleringer ved å innvilge kompensasjon på Kr 4000,- for personer som har blitt rekapitulert.

4. VILKÅR UNDER AVVIKLING- OG REKREASJONSPERIODEN

4.1 Mellomlanding/etterlanding

Ved eventuell mellomlanding i utlandet i regi av AFA/styrkeprodusent, som ledd i avdelingens avvikling, tilstås vilkår som i tjenesteperioden.

Ved eventuell etterlanding i regi av AFA/styrkeprodusent, kompenseres personellet økonomisk med regulativlønn etter lønnsplan 05.128 fastsatt som dagsats etter A-tabellen. Reiseutgifter, kost og losji for personellet og eventuelt ledsager, dekkes etter reiseregning.

4.2 Avviklingsperioden

Etter hjemkomst til Norge tilstås tillegg som i tjenesteperioden med unntak av utenlandstillegget, i inntil fem dager.

For personell som unntaksvis får en lengre avviklingsperiode (materiellvedlikehold, rapportskrivning etc) gis vilkår som under den forberedende tjeneste som dagsatser.

Se administrative bestemmelser punkt 1.

4.3 Rekreasjonsperioden

4.3.1 Opptjening av permisjons- og rekreasjonsdager

Permisjons- og rekreasjonsdager er en personalpolitisk vernebestemmelse for å kompensere for høy arbeidstidsbelastning i tjenesteområdet. Permisjons- og rekreasjonsdager skal sikre personellet nødvendig hvile under og etter tjenestegjøringen i operasjonsområdet.

Personell opparbeider fem dager permisjon hver tjenestegjørende måned i operasjonsområdet. Ved tjenesteperiode på inntil 15 dager som inkluderer lørdag og søndag, tilstås 1 permisjonsdag.

Det tilstås i tillegg to rekreasjonsdager pr tjenestegjørende måned i operasjonsområdet som skal avvikles etter avviklingsperioden før oppstart i ordinær stilling. Det opptjenes ikke rekreasjonsdager ved kortere tjenesteperiode enn 15 dager.

Det er NCC/NSE/SNR/SNO/Avdelingssjef/tilsvarende som administrerer permisjonsordningen og fører regnskap over opptjente/avviklede dager.

4.3.2 Avvikling av permisjons- og rekreasjonsdager

Rekreasjonsperioden skal normalt tas umiddelbart etter avviklingsperioden.

Avvikling av permisjon gitt av andre myndigheter, eks vis FN, går til fratrekk fra nasjonalt opptjente dager.

Ved avvikling av permisjonsdager utenfor operasjonsområdet teller alle kalenderdager likt.

Reisedager i operasjonsområdet trekkes ikke.

Ikke avviklede permisjons- og rekreasjonsdager som tas ut etter avsluttet internasjonal tjeneste telles som virkedager.

Rekreasjonsdager kan brukes i forbindelse med avvikling av leave mellom to påfølgende tjenesteperioder.

Spesielt for stadig tjenestegjørende personell

Ved eventuell deltakelse på etterlanding i regi av AFA/styrkeprodusent, som finner sted under avvikling av permisjons- og/eller rekreasjonsdager, vil personellet få igjen det samme tapte antall permisjons- og rekreasjonsdager. Dette må avvikles i umiddelbar forlengelse av rekreasjonsperioden.

Stadig tjenestegjørende personell i FD med underliggende etater skal avvikle resterende permisjons- og rekreasjonsdager innen 45 dager etter avviklingsperiodens slutt. Ved avvikling av ferie, kan disse dager forskyves forholdsmessig. Det kan unntaksvis avtales en annen avviklingsordning med arbeidsgiver hvis tjenestemannen ønsker det eller ved uforutsette hendelser. Slike dager skal ikke kompenseres økonomisk. Opptjente rekreasjonsdager og resterende antall permisjonsdager skal ikke kompenseres økonomisk.

Personell som disponeres til nivådannende skoler/kurs, og hvor det ikke er mulig å avvikle rekreasjonsdager før skole-/kursstart, kan gis økonomisk kompensasjon for ikke avviklede dager i henhold til lønnsplan 05.128 fastsatt som dagsatser etter A-tabellen. Søknad fremsendes Forsvarets personell- og vernepliktssenter (FPVS).

Spesielt for IKKE stadig tjenestegjørende personell

Ikke stadig tjenestegjørende personell skal etter intensjonen avvikle resterende permisjons- og rekreasjonsdager etter avviklingsperiodens slutt etter avtale med egen arbeidsgiver.

Ikke avviklede dager kan kompenseres økonomisk med regulativlønn etter lønnsplan 05.128 fastsatt som dagsatser etter A-tabellen.

Det samme gjelder personell med redusert bundet arbeidstid.

4.4 Avslutningssamling

Stadig tjenestegjørende personell gis permisjon med lønn for å delta på obligatorisk avslutningssamling i regi av AFA/styrkeprodusent. Dersom avslutningssamling avvikles i forbindelse med helg/helligdag, tilstås stadig tjenestegjørende personell økonomisk kompensasjon tilsvarende regulativlønn etter lønnsplan 05.128 fastsatt som dagsats etter A-tabellen beregnet etter den OPL/I personellet hadde i tjenesteperioden. Reiseutgifter, kost og losji dekkes etter reiseregning.

Ikke stadig tjenestegjørende personell som deltar på obligatorisk avslutningssamling i regi av AFA/styrkeprodusent, tilstås økonomisk kompensasjon tilsvarende regulativlønn etter lønnsplan 05.128 fastsatt som dagsatser etter A-tabellen beregnet etter den OPL/I personellet hadde i tjenesteperioden. Reiseutgifter, kost og losji dekkes etter reiseregning.

5. FELLESBESTEMMELSER

5.1 Avvikende rotasjonsordninger/tjenestemønstre

Personell som omfattes av avvikende rotasjons- og rulleringsmønstre bibeholder lønn etter lønnsplan 05.128 i de perioder de oppholder seg i Norge. Øvrige tillegg og vilkår etter denne avtale bortfaller. I disse periodene gjelder nasjonale arbeidsvilkår.

Se for øvrig administrative bestemmelser punkt 1.

5.2 Erstatnings- og forsikringsordninger

5.2.1 Personskade og død

Det vises til:

- Protokoll av 16. mai 2000 "Vedrørende forsikringsordninger ved tjeneste i internasjonale fredsoperasjoner" inngått mellom Staten v/AAD og hovedsammenslutningene/ Norsk lærerlag (vedlagt denne avtale).
- Protokoll av 31. august og 22. nov. 2007 (utvidet fra 4 G til 10 G)
- Lov om forsvarspersonell av 2. juli 2004 nr 59, § 12b og § 12 c.
- Lov om yrkesskedeforsikring av 16. juni 1989 nr. 65.

5.2.2 Faginvaliditet

Forsvaret vil som selvassurandør dekke økonomisk tap som følge av faginvaliditet når kollektive eller private forsikringer har falt bort eller er satt ut av kraft på grunn av tjeneste i internasjonale operasjoner.

Utbetaling av erstatning etter flere erstatningsgrunnlag og forsikringsordninger skal samordnes ved at allerede utbetalt erstatning kommer til fradrag krone for krone dersom det fremmes krav etter en annen ordning. Samlet sett skal utbetalinger etter fremforhandlede ordninger ikke i noe tilfelle overstige pt 65 G.

5.2.3 Erstatnings- og forsikringsordninger ved skade på tredjeperson

5.2.3.1 Pasientskadeerstatning

Lov om erstatning ved pasientskader mv. gjelder ved pasientskader som volder norsk personell som deltar i internasjonale operasjoner. Norsk personell som utsettes for medisinsk feilbehandling mv. under tjeneste i internasjonale operasjoner er sikret tilsvarende rettigheter som pasienter ved norske sykehus. Dette gjelder uavhengig av om norsk, alliert eller annet medisinsk personell står for behandlingen, og uavhengig av om pasientskaden oppstår på et norsk militærsykehus.

5.2.3.2 Forsvarets ansvar for skader påført tredjeperson under utøvelsen av tjenesten

Partene viser til Lov om skadeserstatning (Lov-1969-06-13 nr. 26) vedrørende arbeidsgivers ansvar for skade som arbeidstaker volder under arbeidstakerens utføring av arbeid for arbeidsgiver, jf. § 2.1 om arbeidsgivers ansvar for arbeidstaker.

5.2.4 Tingskade

Ved tap av eller skade på private eiendeler i forbindelse med tjenestegjøring i internasjonale operasjoner tilstås erstatning etter regler for statstilsatte vedtatt ved kgl. resolusjon av 10. juni 1983, ref. SPH pkt. 10.22, jf. Forskrift om billighetserstatning i Forsvaret § 5. Erstatning etter disse bestemmelser kommer til utbetaling med mindre tapet /skaden dekkes av private/kollektive forsikringer.

Erstatning for tingskade som overstiger fagdepartementets hjemmel for utbetaling, jf. SPH 10.22. pkt. 5, krever at det foreligger forhåndsgodkjenning fra arbeidsgiver.

5.3 Ferie

Partene forutsetter at ferieloven følges. Ferie/feriegodtgjørelse opptjenes på vanlig måte. Opptjent ferie kan ikke avvikles i tjenesteperioden. Opptjent ferie kan kun unntaksvis påregnes avviklet under forberedende tjeneste.

Arbeidsgiverstyrt pålagt ferie (minimum tre ukers sammenhengende) kan avvikles mellom den forberedende tjeneste og tjenesteperioden såfremt personellet blir informert om ferieperioden i god tid, minimum to måneder før, og denne ferien faller inn i den normale ferieperioden (31. mai – 1. september). Under all ferieavvikling i disponeringsperioden beholdes lønn iht. stilling i OPL/I (05.128), men alle andre vilkår etter denne avtalen faller bort.

Se administrative bestemmelser punkt 5.6.

Vedlegg:

- **Administrative bestemmelser til Særavtalen for tjenestegjøring i internasjonale operasjoner**
- **Administrative bestemmelser om utvidet kontrakt om (disponering til) tjenestegjøring i internasjonale operasjoner (beredskapskontrakt)**
- **Protokoll av 20. juni 2014**
- **Protokoll av 16. mai 2000 mellom AAD og hovedsammenslutningene**
- **Protokoll av 31. august og 22. november 2007 mellom FAD og hovedsammenslutningene.**
- **Prolongert tilpasningsprotokoll av 14. februar og 26. mars 2008 for overenskomstlønte arbeidstakere**
- **Godtgjøringer pr 1. juli 2014**

ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER TIL SÆRAVTALEN FOR TJENESTEGJØRING I INTERNASJONALE OPERASJONER

1. DEFINISJONER

Følgende definisjoner legges til grunn for forståelsen av særavtalen:

Beredskapsstyrker/-enheter

Personell- og/eller styrkebidrag som er meldt inn til NATO, FN eller EUs reaksjonsstyrker, og som skal settes på en gitt beredskap for mulig deployering.

Forberedende tjeneste

Trening og øving direkte relatert til deltakelse i konkrete internasjonale operasjoner, i motsetning til annen generell trening og øving, jf. forskrift om tjenestegjøring i internasjonale operasjoner § 2. Denne formen for trening og øving skal tidsavgrenses. Plikten til å gjennomføre nødvendig forberedende trening og øving i Norge eller utlandet følger av forskriftens § 16, jf. lov om forsvarspersonell §§ 11 og 12. Forberedende tjeneste i denne sammenheng skal normalt ikke overstige tre måneder, jf. forskriften § 17.

Forskriften gir Forsvarssjefen myndighet til å bestemme at denne forberedende tjenesten kan være av lenger varighet og hyppigere i særlige tilfeller.

Tjenesteperiode

En nærmere tidsavgrenset periode som omfatter tjenesten i en aktuell internasjonal operasjon. Med dette menes perioden fra og med datoen da personellet og avdelinger deployerer fra Norge og frem til personellet og avdelinger returnerer tilbake til Norge etter avsluttet tjeneste i utlandet. Med dette menes også perioden da maritime styrkebidrag er i transitt fra Norge til operasjonsområdet.

Operasjonsområder med HØY trussel

Dette er operasjoner hvor tjenestedet og oppdraget er definert innenfor områder hvor det er høy sannsynlighet for at personellet kan bli utsatt for trusler mot liv og helse. Trusselen er mer eller mindre av kontinuerlig karakter

Med trussel menes både trussel fra væpnede parter/fraksjoner og medisinske trusler som livstruende smittesykdommer. FOHs trusselvurderinger i operasjonsordren legges normalt til grunn. Eventuelle endringer under deployeringsperioden skjer etter drøftinger mellom partene, herunder virkningsdato når en av partene krever det.

Operasjonsområder med LAV trussel

Dette er operasjoner hvor tjenestedet og oppdraget er definert innenfor områder hvor det er

lav sannsynlighet for at personellet kan bli utsatt for trusler mot liv og helse. Sporadiske lokale trusler kan forekomme.

Med trussel menes både trussel fra væpnede parter/fraksjoner og medisinske trusler som livstruende smittesykdommer.

FOHs trusselvurderinger i operasjonsordren legges normalt til grunn. Eventuelle endringer under deployeringsperioden skjer etter drøftinger mellom partene, herunder virkningsdato når en av partene krever det.

Avvikende rotasjonsordning

For styrkebidragene vil rotasjon av personell normalt finne sted ved kontingentskifte. For enkelte avdelinger og personellgrupper, kan rotasjon/rullering gjennomføres på andre tidspunkt og med andre intervaller enn ved ordinære kontingentskifte.

Denne rotasjonsformen medfører at Forsvaret kan vedlikeholde styrkebidraget over tid. Det vil være en operativ vurdering som legges til grunn for hvem som skal omfattes av ordningen. En deployerings-/rulleringsplan etableres.

Mellomlanding

Med mellomlanding menes at personellet på tur hjem og ved behov samles på et egnet sted for debriefing etc. Dette stedet kan være i utlandet eller i Norge. Det er AFA i samråd med FOH som bestemmer om det er formålstjenlig med mellomlanding.

Etterlanding

Med etterlanding menes arrangement tilsvarende mellomlanding for personell som har tjenestegjort som observatør, stabsoffiser eller har hatt annen tjeneste der de ikke har inngått i et norsk styrkebidrag i forbindelse med tjenestegjøringen.

Avviklingsperiode

Perioden fra og med datoen personellet returnerer tilbake til Norge etter avsluttet tjeneste i utlandet og frem til personellet dimitteres etter gjennomført avslutningsprogram i regi av AFA, herunder medisinsk kontroll, innlevering av utstyr, medaljeparade osv. Denne perioden har en varighet av inntil fem dager etter ankomst til Norge.

Rekreasjonsperiode

Perioden fra endt avviklingsperiode og frem til personellet har avviklet rekreasjonsdager og resterende permisjonsdager og personellet møter til tjeneste ved hjemmeavdeling. Lengden av rekreasjonsperioden vil være styrt av antall opptjente rekreasjonsdager og rest permisjonsdager.

Avslutningssamling

Med avslutningssamling menes at personellet samles 9-12 måneder etter avviklingsperiodens slutt, med den hensikt å anerkjenne, informere og avklare eventuelle behov personellet måtte ha relatert til Forsvarets oppfølgingsplikt etter lov om forsvarspersonell § 12 a.

Merknad:

Ikke-stadig tjenestegjørende personell dimitteres normalt etter avviklingsperioden, det vil si innen fem dager. Eventuelle rekreasjons- og resterende permisjonsdager kan kjøpes fri.

2. INNLEDENDE BESTEMMELSER

2.1 Drøfting av tjenestevilkår ved nye operasjoner

Ved etablering av nye operasjoner vil avtalepartene drøfte vilkår for tjenestegjøring og eventuelt behov for særlige tilpasninger i særavtalen. Ved behov for særlige tilpasninger gjennomføres forhandlinger mellom FD og tjenestemannsorganisasjonene. Resultat fra eventuelle forhandlinger nedtegnes i protokoll, og meddeles oppsettende enhet, styrkeprodusenter og angjeldende AFA.

2.2 Diverse forhold vedrørende lønnstrinnsinnplassering

2.2.1 Intensjonserklæring om lønn

Lønnsplan 05.128 legges til grunn for alt personell i kommende avtaleperiode. Partene er enig om at fleksibiliteten i lønnsplanen skal utnyttes. Forsvarsstaben vil parallelt med forhandlingene om ny særavtale legge til rette for drøftinger med hjemmel iht HTA 2.3.8 som ivaretar denne fleksibiliteten.

Ved lønnsfastsettelse skal det tas hensyn til operasjonenes egenart, tjenestested, stillingens kompleksitet, ansvar, risiko og personalledelse.

2.2.2 Sikringslønn

Befal, grenaderer og matroser som innehar en høyere lønn på hhv lpl 05.100 og lpl 05.125 som disponeres i lavere lønnet stilling på lønnsplan 05.128, bibeholder den høyere stillings lønn i henhold til Hovedtariffavtalen i staten (HTA) § 10.2.

Sikringsregelen gjelder ikke for stadig tjenestegjørende personell som søker seg frivillig til stilling på lavere gradsnivå. Dette personellet gis lønn og tillegg etter grad/stilling i OPL/I, men beholder graden. Personell kan søke seg ned kun en grad.

Sivilt tilsatt personell i Forsvaret bibeholder på samme måte den lønn de har i sin faste stilling iht HTA § 10.2.

For overenskomstlønnet personell vises til egen tilpasningsavtale (vedlagt denne avtale).

Personell som har hatt midlertidig høyere avlønning i seks måneder eller mer, bibeholder som et minimum denne avlønning.

Variable tillegg regnes med i sikringslønn når de er forutsigbare, avtalt i tariffavtale, forekommer regelmessig gjennom året og er definert til å være pensjonsgivende.

Personell som i løpet av tjenesteperioden tilkommer gradsopprykk, kan i særlige tilfeller etter søknad tilstås kompensasjon iht. ny grad under tjenestegjøringsperioden.

Sikringsregelen gjelder ikke for eksternt rekrutterte.

2.2.3 Særlige om lønnsinnplassering av vervede

Følgende forhold tas i betraktning ved lønnsfastsettelse av vervede:

- Vervede med fagbrev innenfor arbeids-/tjenestefeltet avlønnes seks lønnstrinn over lønnsnivå fastsatt i OPL.
- Vervede med politihøgskole eller annen relevant høgskoleutdannelse innenfor arbeids-/tjenestefeltet avlønnes syv lønnstrinn over lønnsnivå fastsatt i OPL.
- Vervede i stilling som tannlegeassistent med godkjent tannlegeassistent-/tannteknikerutdanning avlønnes fem lønnstrinn over lønnsnivå fastsatt i OPL.
- Vervede innenfor arbeids- og tjenestefelt som vognførere og brannmenn som krever ADR-sertifikat avlønnes fem lønnstrinn over lønnsnivå fastsatt i OPL.

Avlønning etter disse særforhold kan kun gis i den utstrekning lønnstrinnsinnplasseringen blir liggende innenfor lønnsspennet på dette nivået. Det presiseres at høyere lønnstrinn på grunn av fagbrev kun gis til personell som disponeres i stilling som samsvarer med det fagbrevet personellet innehar.

Med vervede menes i denne sammenheng eksternt rekruttert personell og Forsvarets egne grenaderer/matroser t.o.m Korporals grad.

2.2.4 Prosedyre for endring av lønn ved omplassering til annen tjenestestilling

Personell lønnet etter lpl 05.128 som omplasseres i lavere lønnet stilling bibeholder sin opprinnelige stillings lønn ut kontingentperioden. Ved eventuell rekap tilstås lønn i henhold til den nye stillingen.

2.3 Stadig tjenestegjørende personell som får fast opprykk før fremmøte

Personell som etter disponering, men før fremmøte får fast opprykk skal tilbys og innplasseres i annen liknende stilling på nytt gradsnivå. Hvis så ikke er mulig tilstås lønn og tillegg etter ny grad.

2.4 Sykeopphold i Norge

Ved sykeopphold i Norge beholdes alle lønnsmessige tillegg, med unntak av utenlandstillegget. Dette gjelder også for stadig tjenestegjørende personell som på grunn av sykdom går tilbake til ordinær stilling i Forsvaret.

Personell som blir sykemeldt under den forberedende tjeneste i Norge og av den grunn får utsatt sitt innsettingstidspunkt tilkommer alle tillegg med unntak av utenlandstillegg med virkning fra opprinnelig deployeringsdato.

2.5 Personell i NATO-stab/tilsvarende som deltar på øvelse/kurs i Norge

Personell tilhørende NATO-stab eller tilsvarende som deltar på kurs, trening/tjeneste i Norge som et ledd i deployering til internasjonale operasjoner, tilstås vilkår som under den forberedende tjeneste, jf særavtalen pkt. 2.2, eventuelt pkt. 2.5.

2.6 Personell som deltar på obligatorisk utdanning/sertifisering

Under en til fire ukers obligatorisk utdanning/sertifisering før disponering i stilling i en internasjonal operasjon (kurs og annen trening i inn- og utland), samt nasjonalt CE utklaringskurs for stabsoffiserer og observatører, tilstås vilkår som under den forberedende tjeneste, jf særavtalen pkt. 2.2, eventuelt pkt. 2.5.

Ved kurs i Norge i forbindelse med rekapitulering opprettholdes alle tillegg unntatt utenlandstillegget i inntil 1 måned.

2.7 Opphør av tjeneste grunnet hjemsendelse eller endret behov/omorganisering i operasjonsområdet

Ved hjemsendelse etter forkriftens kapittel VIII opphører vilkår etter særavtalen i tråd med bestemmelsen i avtalen punkt 4 (vilkår i avviklings- og rekreasjonsperioden) uavhengig av opprinnelig planlagt rotasjon.

Tilsvarende gjelder ved opphør av tjenesten grunnet endret behov/omorganisering i operasjonsområdet.

2.8 Uforutsette endringer i gjennomføring av operasjoner

Ved uforutsette endringer i gjennomføringen av operasjoner skal personellet tilstås en lønnsmessig sikring ved utsettelse eller frem til oppdraget kanselleres, ved at lønn etter lønnsplan 05.128 beholdes.

2.9 Personell på tjenesteoppdrag i operasjonsområdet

Denne bestemmelse gjelder personell på tjenesteoppdrag/-reiser og som ikke inngår som en del av styrken, herunder eksempelvis operative rekognoseringer, factfinding, materiellvedlikehold, inspeksjoner/besøk etc.

2.9.1 Tillegg ved opphold under to måneders varighet

- Reise/kost og overnatting iht Særavtale for reiser i utlandet for statens regning inkl forsikringer.
  - Hvis personellet tilstås gratis kost i operasjonsområdet tilstås adm. forpleining
- Misjonstillegg 50 % som dagsatser.
  - Kompensasjonstillegg iht Særavtale for reiser i utlandet tilstås ikke når det ytes misjonstillegg.
- Kompensasjon for merarbeid etter de administrative bestemmelser, jf. PM 2009-05 , dvs timelønn etter C-tabell.

Hvis opphold som var forutsatt å vare kortere enn to måneder av uforutsette grunner forlenges slik at de varer utover to måneder skal personellet fortsatt omfattes av særavtale for reiser i utlandet.

Tjenestemenn som oppholder seg i eller er på tjenestereise i områder der det er internasjonale operasjoner, gis en forsikringsdekning på inntil 65 G ved død og ervervsmessig uførhet (jf. PM 2011-01). Det er ikke lenger nødvendig å søke FD om utvidet forsikring.

2.9.2 Tillegg ved opphold over to måneders varighet

Nasjonalt personell på midlertidig tjeneste-/arbeidsoppdrag i operasjonsområdet som er forutsatt å vare over to måneder godtgjøres ikke etter særavtale for reiser i utlandet, men gis vilkår etter denne avtalen tilsvarende øvrig norsk personell i det aktuelle området.

Reise til og fra operasjonsområdet godtgjøres iht Særavtale for reiser i utlandet såfremt fellestransporte ikke nyttes.

2.10 Forholdet til Særavtale om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon for Forsvaret (Kompensasjonsavtalen)

Særavtale om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon for Forsvaret (Kompensasjonsavtalen) gjeldende fra 1. januar 2012 gjelder ikke under tjeneste i internasjonale operasjoner med følgende unntak:

- Flybesetningsmedlemmer tilstås tillegg etter satsene i Kompensasjonsavtalen vedlegg 3, når intensjonen med tilleggene er tilstede i internasjonale operasjoner.
- Risikotillegg etter Kompensasjonsavtalen, punkt 4.1 og 4.2 gjøres gjeldende ved overgang til Ipl 05.128. Risikotillegget tilstås fagspesialister (advanced nivå) innenfor området C-IED/EOD/IEDD som utfører søk av og uskadeliggjør terrorbomber i henhold til oppdrag. Normalt skal dette personellet ha advanced nivå, med mindre annet blir beordret i den aktuelle situasjonen.
- Stadig tjenestegjørende befal som mottar uniformsgodtgjørelse under tjeneste i Norge beholder denne under tjeneste i internasjonale operasjoner.
- Flyttebonus og dekning av merutgifter til sivil bolig tilstås iht Kompensasjonsavtalen vedlegg 5.
- Stadig tjenestegjørende personell som allerede er innvilget besøksreiser ved samværs-/besøksrett til egne barn etter Kompensasjonsavtalen, pkt 5.6.3.1, tredje strekpunkt kan nytte slike reiser ved permisjoner i Norge etter mønster av ovennevnte bestemmelser.
- Hvis Kompensasjonsavtalen endres under tjenesteperioden, vil tillegg etter denne avtale bli endret tilsvarende.

3. REKRUTTERINGSTILLEGG

Følgende vilkår tilstås under den forberedende tjeneste i Norge/utlandet, tjenesteperioden og avviklingsperioden.

3.1 Rekrutteringstillegg for leger

Leger i stilling med krav om autorisasjon eller spesialistgodkjenning gis følgende tillegg:

Kr 35 750,- per måned for deployeringsperioder på åtte uker eller mer.

Kr 23 100,- per måned for deployeringsperioder under åtte uker.

Utover dette kan leger kompenseres økonomisk iht. erfaring og kompetanse. Intensjonen med å innføre tillegg for medisinsk kompetansenivå er i større grad å markedstilpasse Forsvarets lønnsnivå for internasjonale operasjoner i forhold til det å tjenestegjøre i disse, og samtidig sørge for en differensiering på relevant medisinsk erfaringsnivå.

Leger tilstås tillegg etter individuell vurdering av relevant medisinsk kompetansenivå etter følgende tabell:

Medisinsk kompetansenivå 1:   kr 7 700 pr. måned (tre år eller mer)

Medisinsk kompetansenivå 2:   kr 10 230 pr. måned (fem år eller mer eller relevant spesialistgodkjenning)

Medisinsk kompetansenivå 3:   kr 12 870 pr. måned (syv år eller mer eller relevant spesialistgodkjenning)

Medisinsk kompetansenivå 4:   kr 15 290 pr. måned (ti år relevant erfaring eller tre års erfaring etter relevant spesialistgodkjenning).

I tillegg vil selvstendig næringsdrivende kunne søke om å få dekket faste kostnader ved egen praksis, under forutsetning av at disse ikke bortfaller eller overdras til andre under tjenestetiden.

3.2 Rekrutteringstillegg for tannleger, psykologer, veterinærer og farmasøyter

I stilling som krever ovennevnte utdanning og/eller autorisasjon gis følgende tillegg:

Kr 22 680,- per måned for tjenesteperioder på åtte uker eller mer.

Kr 15 012,- per måned for tjenesteperiode kortere enn åtte uker.

I tillegg vil selvstendig næringsdrivende kunne søke om å få dekket faste kostnader ved egen praksis, under forutsetning av at disse ikke bortfaller eller overdras til andre under tjenestetiden.

For psykologspesialist gis et tillegg på kr 9 288,- pr måned.

3.3 Rekrutteringstillegg for sykepleiere, bioingeniører, fysioterapeuter, radiografer og medisinsk teknisk ingeniør

I stilling som krever godkjenning som sykepleier registrert i Statens Autorisasjons Kontor for helsepersonell (SAK) gis et tillegg på kr 5 940,- pr måned dersom man har minimum fire års relevant praksis og tjenesteperioden er åtte uker eller lenger.

I stilling som krever godkjenning som bioingeniør, radiograf og fysioterapeut registrert i SAK, eller godkjenning som medisinteknisk ingeniør, gis et tillegg på kr 5 832,- pr måned dersom man har minimum fire års relevant praksis og deployeringsperioden er åtte uker eller lenger.

For militært rekrutterte sykepleiere kan ansiennitet fra Forsvaret, tidligere kontingenter fra INTOPS, spesialistutdanning osv. veie tyngre enn et absolutt krav om 4 års relevant praksis.»

3.4 Rekrutteringstillegg for spesialsykepleiere samt bioingeniører, radiografer og medisinsk teknisk ingeniør med relevant videreutdanning

I stilling som krever relevant specialist- og/eller videreutdanning gis følgende tillegg:

Kr 9 288,- per måned for tjenesteperioden på åtte uker eller mer.

Kr 5 832,- per måned for tjenesteperioden kortere enn åtte uker

Med relevant specialist-/videreutdanning legges godkjente studier på 90 studiepoeng eller lenger til grunn.

For personell som innehar to eller flere relevante spesialistutdanninger og hver av utdanningene er på 90 studiepoeng eller mer, gis følgende tillegg:

Kr 14 040,- per måned for tjenesteperioder på 12 uker eller mer.

3.5 Rekrutteringstillegg for jurister, prester, flygeledere og meteorologer

I stilling som krever ovennevnte utdanning som jurist eller prest gis følgende tillegg:

Kr 22 680,- per måned for tjenesteperioder på åtte uker eller mer.

Kr 15 012,- per måned for tjenesteperioder kortere enn åtte uker.

I tillegg vil selvstendig næringsdrivende kunne søke om å få dekket faste kostnader ved egen praksis, under forutsetning av at disse ikke bortfaller eller overdras til andre under tjenestetiden.

I stilling som krever ovennevnte utdanning som flygeleder eller meteorolog gis følgende tillegg:

Kr 7 560,- per måned for tjenesteperioder på åtte uker eller mer.

4. MILITÆRFAGLIG TILLEGG

Militærfaglig tillegg tilstås under forberedende tjeneste, tjenesteperioden og avviklingsperioden.

Personell på gradsnivå kaptein/tilsvarende gis et tillegg på kr 1 650,- per måned.

Personell på gradsnivå major/tilsvarende og høyere gis et tillegg på kr 2 750,- per måned.

Tillegg etter punkt 3.1 til og med 3.5 kan ikke kombineres med tillegg etter punkt 4.

5. FELLESBESTEMMELSER

5.1 Avvik fra forskriftens regler om varslingsstid

Bestemmelsen om normal varslingsstid i forskriften § 14 på fire uker kan fravikes av FSJ i særlige tilfeller. Dette gjelder eksempelvis ved nye tidskritiske operasjoner, naturkatastrofer og/eller hjelpeaksjoner. Ved senere varsling enn i forskriften tilstås en engangskompensasjon på kr 3000,-.

Forsvarets personell i militære avdelinger, herunder oppsatte flyskvadroner, fartøy og hær- og operative felles- og forsyningsavdelinger/avdelinger/enheter skal være forberedt på kortere varslingsstid, men kunngjøring av mulig disponering skal gis så tidlig som overhodet mulig. Muntlig informasjon om mulige oppdrag anses tilstrekkelig som varsling, men skal stadfestes skriftlig snarest mulig.

5.2 Dekning av nødvendige helseutgifter for å etterkomme helsemessige krav

Stadig tjenestegjørende personell som disponeres til operasjoner i utlandet kan i særlige tilfeller få dekket nødvendige utgifter til å etterkomme de helsemessige krav til medisinsk skikkethet for tjenestegjøring i utenlandsoperasjoner som er fastsatt. Slik dekning kan som hovedregel kun tilstås ved disponeringer med mindre enn fire ukers varsel. Det kan for eksempel tilstås utgiftsdekning ved pålagt nødvendig tannbehandling av hensyn til å sikre rask deployering. Søknad med dokumentasjon fra militær lege/tannlege fremsendes FPVS.

Det gis utgiftsdekning for personer ved HRS enhet/avdeling (hurtigreaksjonsstyrke) i tilfeller hvor det er nødvendig av hensyn til den operative beredskap. Søknad med dokumentasjon fra militær tannlege fremsendes FPVS.

5.3 Valutaforskudd for observatører og stabspersonell

Ved minimum seks måneders beordring til operasjoner hvor personellet mottar pengeforpleining for selv å dekke kost og losji, kan det tas ut et valutaforskudd inntil kr 50 000,- for innkjøp av eventuelle møbler og husholdningsartikler. Valutaforskuddet kan utbetales tidligst en måned før deployering. Valutaforskuddet tilbakebetales gjennom månedlige trekk i lønn i løpet av deployeringsperioden.

4.4 Tilfredsstillende kvarter

5.4 Reiser

Ved flyreiser skal Forsvarets flyavtale/firmakode benyttes så langt det er mulig. For personell som ikke kan bestille selv bestilles reiser av avdelingen.

5.4.1 Reise ved til- og frabeordring til intopstjeneste hvor fellestransport følges

Ved beordring til tjenestegjøring i internasjonal operasjon tilkommer tjenestemannen godtgjøring i henhold til reiseregulativet innenlands fra bopel i Norge til fremmøtested for fellestransport.

Ved frabeordring tilkommer tjenestemannen godtgjøring i henhold til reiseregulativet innenlands fra ankomststed etter fellestransport til Norge og til bopel i Norge.

Ved frabeordring tilkommer tjenestemannen godtgjøring i henhold til statens reiseregulativ fra ankomststed etter fellestransport til utland og til bopel i Norge.

5.4.2 Hjemreise under forberedende tjeneste i Norge

Retten til fire hjemreiser per måned forutsetter at personell deltar eller forutsettes delta på forberedende tjeneste av minimum 30 dagers varighet.

Retten til gratis hjemreise gjelder ikke for personell som gjennomfører den forberedende tjeneste på sitt faste tjenestested og skattemessig bor innenfor tjenestestedets naturlige boområde.

Under forberedende tjeneste dekkes hjemtransport på statens billigste måte. Nødvendige transportutgifter til taxi/leiebil kan dekkes etter forhåndsgodkjenning fra lokal sjef i tilfeller hvor bruk av offentlig transport vesentlig vil redusere personellets hjemmetid.

5.4.3 Fri hjemreise under tjenesteperioden

Hjemreisene er et personellpolitisk virkemiddel ut fra sosialmedisinske begrunnelser for eksempel mentalhygiene for personell med stor slitasje, høy andel av rekap og særlig behov for hvile. Reise til bopel i Norge skal prioriteres.

I tjenesteperioden tilstås en fri hjemreise tur-retur fra tjenestestedet til hjemsted i Norge per tredje måned (90 dager). Intensjonen er at personell med kontrakt i overkant av tre måneder skal kunne avvikle sin permisjon i løpet av tremånedersperioden. Personell med disponering på mer enn 180 dager skal kunne avvikle reisene etter eksempelvis to og fire måneder.

Det skal på forhånd utarbeides reiseplan hvor antall hjemreiser for kontingenten fastsettes. Bestemmelsen innebærer ikke at man kan planlegge med deployeringer av kortere varighet enn tre måneder i den hensikt å spare hjemreiser.

Ordnningen med kompensasjon på kr 12 000,- med bakgrunn i tapt leave gjelder kun tariffestede hjemreiser. Kravet til at kansellering skyldes uforutsette operative forhold i operasjonsområdet holdes fast. Det er kun NCC/SNR i samråd med FOH og FST/O som kan kansellere hjemreiser.

Hvis operasjonens karakter er slik at det på forhånd er bestemt at det ikke kan gjennomføres hjemreiser, skal personellet opplyses om dette i god tid forut for innkalling. Denne avgjørelse tilligger oppsettende enhet i samråd med FOH og FST/O. De tariffestede hjemreiser skal kompenseres med kompensasjon som ovenfor ved sluttoppgjør. Skulle det likevel oppstå en situasjon med muligheter for å gjennomføre leave skal gjennomføring av leave prioriteres.

I tillegg til de tariffestede hjemreiser kan det tilstås en administrativ reise til hjemsted i Norge (bopel) pr. sjette måned. Bruk av denne reisen kan kun godkjennes av NCC/SNR/ tilsvarende, som eventuelt godkjenner dette ut i fra operative hensyn.

Ved rekap kan, dersom den operative situasjonen tilsier det, den ene administrative reisen nyttes til rekap-leave mellom to seksmånederskontingenter. Dersom dette medfører uttak av

flere leavedager enn tjenestemannen opptjener i løpet av disponeringen, kan rekreasjonsdager forskutteres i et begrenset omfang, men dog slik at det blir minst en uke rekap-leave.

Når kommersielle flyselskaper nyttes skal for statens billigste reisemåte legges til grunn.

Dersom hjemreise av forskjellige årsaker ikke kan gis, kan det gis anledning til evt en reise i operasjonsområdets nærliggende områder gjennomført som fellesreise, organisert av avdelingen. Utgiftene skal ikke overstige kostnadene for operasjonsområde-bopel. Øvrige reiser som ikke er organisert som fellesreiser, skal gå til hjemsted i Norge.

Personell som har fast eller midlertidig bosted i et tredjeland kan legge hjemreisene dit. Utgiftene skal ikke overstige kostnadene operasjonsområdet – Norge.

5.4.4 Omsorgsreise (barnepassreise)

I forbindelse med internasjonal tjeneste gjelder retten til gratis omsorgsreiser også familier der kun den ene er ansatt i Forsvaret. Det forutsettes at den forsvarsansattes samlivspartner er yrkesaktiv eller er forhindret i å være yrkesaktiv. Tjenestegjørende personell tilstås en omsorgsreise for hver tremåneders tjenestegjøring i internasjonale operasjoner (tjenesteperioden). Omsorgsreiser gjelder personell som har forsørgeransvar for barn og ungdom under 15 år. Se for øvrig utfyllende retningslinjer i Bestemmelser for Transporttjenesten i Forsvaret (BTF).

5.4.5 Pårørendereise

Reise innlands for pårørende til ansatte i Forsvaret kan tilstås der det arrangeres familie-/pårørendesamlinger i den hensikt å ivareta ansatte som påføres belastninger i forbindelse med internasjonale operasjoner. Arrangementet skal dokumenteres med eget program tilpasset den internasjonale operasjonen som den/de ansatte skal gjennomføre, eller har gjennomført. Utgifter til flyreise, bevertning og evt overnatting dekkes av ansvarlig arrangør.

Gjelder normalt reiser (tur-retur) for inntil to personer der den ansatte skal eller har vært i en internasjonal operasjon og de pårørende blir værende i Norge.

Med pårørende forstås i denne sammenheng den/de som tjenestemannen selv bestemmer.

Reiser rekvireres via FLO Trans. Kun utgifter til flyreiser dekkes. Alternative transportutgifter kan dekkes etter søknad.

5.4.6 Reise relatert til deltakelse på medaljeseremoni

Reise til deltakelse på medaljeseremoni som gjennomføres i regi av AFA etter endt avviklingsperiode er å betrakte som ordinær tjenestereise etter statens reiseregulativ. Reiseutgifter dekkes av AFA.

5.4.7 Hjemsendelse

Saksbehandlingsreglene for hjemsendelse er beskrevet i FPH del E, pkt 10. Reiseutgifter og øvrige kostnader ved hjemsendelse belastes norske myndigheter.

5.5 Kost og kvarter i utlandet under tjenestegjøring i internasjonale operasjoner

Hvis pengeforpleiningen fra Norge og andre organisasjoner medfører et reelt overskudd skal utenlandstillegget, som skal dekke relevante merutgifter, reduseres med en prosentsats fastsatt av Forsvarsstaben.

Hvis annen myndighet, som f.eks. FN eller OSCE betaler MSA/LA tilvarende for kost/losji utbetales ikke norske satser for kost / overnatting i henhold til reiseregulativet.

5.6 Avvikling av ferie

Opptjening av permisjon- og rekreasjonsdager og tid i tidbank kommer i tillegg til ferie etter ferieloven.

Ferie skal normalt være avviklet før forberedende tjeneste starter.

Partene er enige om at det kan avvikles forskuddsferie på inntil 15 virkedager og overføres inntil 15 virkedager ferie til det påfølgende ferieår, jf. ferieloven § 7 tredje ledd og HTA pkt. 6 nr. 1 og 10. Ferie som i strid med ferieloven ikke er avviklet ved ferieårets utløp skal overføres til det påfølgende ferieår.

For personell som ved kontraktens opphør går ut av Forsvarets tjeneste, utbetales opptjent feriegodtgjørelse. Unntatt herfra er personell ansatt i annen statsetat.

Utbetaling kan tidligst foretas andre måned og senest den tredje måned etter at den endelige lønnsavregning for kontingenten er foretatt.

Tiden for ferie innenfor ferieåret etter ferielovens § 7 kan fravikes i de tilfelle tjenesteperioden strekker seg ut over ferieperioden. Ved frivillig rekapitulering eller frivillig disponering i 12 mnd eller mer, aksepterer arbeidstaker at ferielovens bestemmelser om 3 uker (18 dager) sammenhengende ferie innenfor ferieperioden kan fravikes, og at ikke avviklet ferie tas utenom ferieperioden i henhold til § 7, eventuelt overføres til neste år. Arbeidsgiver og arbeidstaker skal før en slik disponering inngå en skriftlig avtale om avvikling av ferie.

Under all ferieavvikling i tjenesteperioden beholdes lønn iht stilling i OPL/I (05.128), men alle andre vilkår etter denne avtale faller bort.

5.7 Fagforeningsarbeid

Det skal på avdelingsnivå i tjenesteperioden legges til rette for samarbeid og informasjon mellom ledelsen og representanter for tjenestemannsorganisasjonene.